

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale, sev Institutio Sacerdotum, Ex Divinis Litteris Et Veterum Patrum Disciplina

**Torres, Alfonso de
Ingolstadii, 1604**

De ieiunio, vsu cinerum, & cilicij. §. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48973)

*De ieiunio, vsu Cinerum, &
Cilicij. §. II.*

SVMMARIVM.

IEIUNII epitheta. & effectus. 7. 8. 9.

Oratio cum ieiunio bona, & Deo grata.

1. 2. 3. 6.

Nec sufficit corpore ieiunare, nisi etiam anima ieiunet. 26. 27.

Quibus rebus abstinendum sit diebus ieiuniorum, & qualiter vescendum. 12. 14.

In eis seruari debet ciborum qualitas, quantitas, modus, tempus. 13.

Qualis autem sit generalis continentiae, & refectiois modus. 17. 18.

Medium in ieiunio tenendum. 19. 20. 21. 22.

Quod quidem melius est moderatum & assiduum, quam per intervalla immoderatum. 23. 24.

Aqua & panis ieiunium fortissimum. 25.

Somnus & cibus hora praestituta sumendi. 13. 14. 15.

Collatio nocturna qualis in die ieiuni. 16.

Clerici abstineant septem hebdomadibus plenis ante Pascha carne & delicijs, eoque tempore quid agendum. Quodque ieiunium quadragesimae sit decima totius anni. 10.

Quod quidem ieiunium qui soluit magna punitione dignus. 11.

Benedictio cinerum in capite ieiunij. 28.

Sacer

*Sacerdotes consueverunt se & altaria ciliciis induere,
& cinere capita conspergere. 1. 3. 4. 5.*

Cilicium, habitus pœnitentiæ & humilitatis. 39.

Cilicium, & Cinis quid notent. 30. 31.

INDVERVNT se Sacerdotes cilicijs, &c. & altare
Domini operuerunt cilicio, &c. &, Eliachim
Sacerdos allocutus est eos, dicens; Scitote quoni-
am exaudiet Dominus preces vestras, si manentes
permanseritis in ieiunijs & orationibus in con-
spectu Domini, &c. etiam hi, qui offerebant Do-
mino holocausta, præcincti ciliciis offerebant
sacrificia Domino, &c. *Iudith. 4.*

Bona est oratio cum ieiunio. *Iob. 12.*

Ego autem, cum mihi molesti essent, induebar
cilicio. Humiliabam in ieiunio animam meam: &
oratio mea in sinu meo conuertetur. *Psal. 134.*

Sederunt in terra, conticuerunt senes filię Sion:
consperferunt cinere capita sua, accincti sunt cili-
ciis. *Tren. 2.*

In domo Pulveris pulvere vos conspergite. *Mick. 1.*

In omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut
Dei ministros in multa patientia, in ieiunijs, &c. *2. Cor. 6.*

Ieiunij epitheta, & effectus.

IEIUVNIUM est animæ optima custodia, corpo-
ris habitatio segura, fortibus viris munimentum
& arma, athletic & certantibus exercitatio. Hoc
tentationes propulsat, ad pietatem armat, cum so-
brietate

brietate habitat, temperantiæ opifex est, in bellis fortitudinem affert, in pace quietem docet, Nazaræum sanctificat, Sacerdotem perficit: nec enim fas est sine ieiunio sacrificium attingere, &c. *S. Basilius hom. 1. de ieiunio, ante medium.*

De eodem.

- 8 IEIUNIVM purgat mentem, subleuat sensum, carnem spiritui subijcit, cor facit contritum & humiliatum, concupiscentiæ nebulas dispergit, libidinū ardores extinguit, castitatis lumen accendit. *S. August. serm. de ieiunio.*

De eodem.

- 9 EST quidem Ieiunium vitiorum mors, vita virtutum, pax corporis, membrorum decus, & ornamentum vitæ, robur mentium, vigor animorum, castitatis murus, pudicitæ propugnaculum, ciuitas sanctitatis, schola meritorum, Ecclesiasticæ vitæ viaticum salutare, &c. *S. Petrus Chrysologus serm. de ieiunio, & eleemosina.*

Septem hebdomadibus ante Pascha abstineant clerici à carne & deliciis: ac de ieiunio quatuor temporum.

- 10 SEPTEM hebdomadas plenas ante sanctum Pascha omnes clerici in sortem Domini vocati à carne ieiunent; quia, sicut discreta debet esse vita clericorum à laicorum conuersatione, ita & in ieiunio debet esse discretio. Has ergo septem hebdomadas omnes clerici à carne & deliciis ieiunent, & hymnis, & vigiliis, atque orationibus Domino

mino inhærere diu noctuque studeant. *Telephorus Papa dist. 4. c. statuimus. de quo vide Cassianum per totam collationem 21. Ultra quem, quod ieiunium Quadragesimæ sit decima totius anni, quam Deo solui-
mus, probat Rupertus de diuin. offic. l. 4. c. 9. Ieiunia autem quatuor temporum licet à Calist. 1. summo Pon-
tifice instituta esse memorentur anno Domini CCXVII. dist. 76. c. ieiunium 1. cum sequentibus. tamen ex Apo-
stolica institutione sumpsisse originem confirmare vide-
tur S. Leo serm. 9. de ieiunio septimi mensis.*

Soluens Christi ieiunium maiori pœna dignus est, quam Ionathas, qui propter ieiunium à patre indictum morte damnatus est.

Si ignorans Ionathas, indictum à patre ieiunium, quia resoluit, morti addicitur; qui sciens indictum à Christo resoluit ieiunium, quid meretur? II
2. Re. 14
S. Ambrosius serm. 24. 26.

Diebus ieiuniorum abstinendum à lacti-
ciniis, & à piscibus pretiosis, & à nimia
vini potatione.

PAR est, ut, quibus diebus à carne animalium 12
abstinemus, ab omnibus quoq; quæ sementinam
trahunt originem, ieiunemus; à lacte videlicet, ca-
seo, & ouis. Cæterum piscium esus ita Christiano re-
linquitur, ut hoc ei infirmitatis solatium, non
luxuriæ pariat incendium. Deniq; qui à carne ab-
stinent, nequaquam sumptuosiora belluarum mari-
narum conuiuia præparent. Vinum quoq; ita bibere

permittitur, vt ebrietatem omnino fugiamus; alioqui restat, vt omnia, quæ corpori libent, similiter faciamus. *S. Gregor. dist. 4. c. denique.*

a Vinum Sex diebus magnæ hebdomadæ vini sum prohibitum Christianis, pane tantum, sale, oleribus, & aqua mensæ adhibitis, refert. *S. Clemens de constitut. Apost. lib. 5. cap. 17. Quod confirmat. S. Cyrillus Ierosol. Catechesi 4. de cibis. describens ieiunium Ecclesiæ Ierosolymitanæ alio etiam tempore. Et Epiphanius in compendiaria vera doctrina de fide Catholicæ & Apostolicæ Ecclesiæ. Orig. lib. 3. in Iob. 8. Chrysost. homilia. 6. ad populum Antioch. S. Augustin. serm. 64. & 65. de tempore. S. Hieronymus lib. 2. contra Iouianum. Theophil. Alex. epist. 3. Paschali, ubi, qui legum, inquit præcepta custodiunt, ignorant vinum in ieiuniis, carniū esum repudiant, &c.*

Obseruari debet in ieiunio ciborum qualitas, quantitas, modus & tempus.

- 13 OBSERVANDVS est sumendi modus, & tempus, cibi quantitas, & qualitas. Fugienda quoque sunt superflua, & adulterina condimenta. Obseruandus est modus, vt non effundat, qui comedit animam suam super omnem cibum: tempus, ne ante horam: qualitas, qualibus vtitur communitas fraternitatis, excepta causa manifestæ infirmitatis. *S. Bonauen. in Phar. lib. 2. cap. 36. ex S. Bernardo. Vide inf. §. 1. n. 8.*

Quali-

Qualiter vescendum diebus ieiuniorum.

ABSTINENTIA est, quæ edendi horam non præ- 14
uenit, vt fecit Ionathas in fauo mellis: non lautio-
ra quærît edere, vt Israëlita in deserto: non accu-
ratius parare, vt filij Heli in Silo: non ad superflui-
tatem, vt Sodomita: non vile quodlibet, vt Esau
edulium in fame concupiuit. *S. Gregor. p. 3. Pastoral.*
admonitione 20. & Moraliū lib. 30. c. 13.

**Somnus & cibus, hora præstituta su-
mendi.**

SICVT festinandum nobis est, ne appetitu cor- 15
poræ voluptatis in dissolutionem noxiam dila-
bamur, & præstitutum tempus vel cibo indulgere,
vel modum eius præsumamus excedere; ita est ef-
cæ somnique resectio hora legitima, etiam si hor-
reat, ingerenda. Vtrumque enim bellum aduersa-
rij factione confurgit; & perniciosius continen-
tia immoderata, quam saturitas remissa supplan-
tat. *Cassian. coll. 2. c. 17. S. Basilius oratione 16. de in-
gluue, & ebrietate.*

De collatione nocturna in die ieiunij.

SI ieiunium extiterit, tunc secundum consue- 16
tudinem potest ad collationem aliquid parum gu-
stari, siue de speciebus, siue de torta cum potu con-
uenienti. *Concil. Hildesem. in formula viuendi canoni-
corum. c. 47.*

**Quis sit generalis continentia, ac refe-
ctionis modus.**

GENERALIS hic continentia modus est, vt se- 17
cun-

cundum capacitatem viriū, vel corporis, vel ætatis tantum sibi met cibi vnusquisque concedat, quantum sustentatio carnis, non quantum desiderium saturitatis exposcit, &c. vt enim mens cibi inanitate lassata perdit orationis vigorem, dum carnis lassitudine nimia prægrauata dormire compellitur; ita rursus, nimietate voracitatis oppressa, emittere ad Deum preces puras, leuesque non poterit. *Cassianus collat. 2. c. 22. S. Basilius in constit. monast. c. 5. S. Gregor. Moral. l. 20. c. 31.*

De eodem.

- 18 TANTVM tibi ieiuniorum modum impone, quantum ferre potes. Sint tibi pura, casta, simplicia, moderata, & non superstitiosa ieiunia. *S. Hieron. ad Nepotianum, ep. 2.*

Medium in ieiunio tenendum.

- 19 IEIYNIA sic temperare studeas, vt non lasciuias, nec etiam deficias in seruitio Domini: hoc namque tentator omnino nititur persuadere, vt aut nimis homo repleat ventrem, aut etiam indiscrete abstineat; sed medium est tenendum. *Concil. Hildesem. in form. viuendi canonicorum, c. 15.*

De eodem.

- 20 NON quod secundum Apostolū, &c. Affligendum est corpus aliquando, sed non conterendum. *S. Bern. ad fratres de monte Dei.*

De eodem.

- 21 ETIAM in bonis immoderatum aliquid non debet esse, &c. *Vt inf. c. 4. §. 1. de prudentia, n. 18.*

De

De eodem.

VIRTUS abstinentiæ aut omnia nulla est, si 22
 tantum quisq; corpus non edomat quantū valet;
 aut valde inordinata est, si corpus atterit plus quā
 valet. Per abstinentiam quippe carnis vitia sunt
 exinguēda, non caro; & tanto quisq; sibi met de-
 bet moderamine præesse, vt & ad culpam caro
 non superbiat, & tantum ad effectum rectitudinis
 in operatione subsistat. *S. Gregor. Moral. l. 20. c. 31.*

Melius est ieiunium moderatum, & assi-
 duum, quam immoderatum per inter-
 ualla.

MELIOR est rationabilis cum moderatione 23
 quotidiana refectio, quam per interualla arduum
 longumq; ieiunium, *Cassian. l. 5. c. 9. l. 6. c. fin. S. Hie-
 ron. ad Furiam. S. Bernardus de modo bene viuendi, ser,
 24. & de Passione Domini c. 42.*

De eodem.

PARCVS cibus, & venter semper esuriens tri- 24
 duanis ieiuniis præfertur; & multo melius est quo-
 tidie parum, quam raro satis sumere. Pluuia enim
 illa optima est, quæ sensim descendit in terram:
 subitus autem & nimius imber in præceps arua
 subuertit. *S. Bonau. in Phar l. 2. c. 36. ex S. Ambrosio.*

Fortissimum ieiunium est, aqua & pa-
 nis.

S. Hieron. epist. 2. ad Nepotianum.

Non 25

Non sufficit corpore ieiunare, nisi etiam anima ieiunet.

- 26 Non est nobis aduersarius extrinsecus formidandus: in nobismet ipsis hostis inclusus est, intestinum nobis quotidie geritur bellum. Deuicto eo, omnia, quæ forinsecus sunt, redduntur infirma, ac militi Christi vniuersa pacata erunt, & subdita, &c. Nec solum nobis istud ieiunium visibiliū ciborum ad perfectionem cordis, & corporis puritatē sufficere posse credamus, nisi huic fuerit animæ quoq; ieiunium copulatum: habet namq; & illa suos noxios cibos, quibus impinguata etiam sine esearū abundantia ad luxuriæ prærupta deuoluitur, &c. Nam, si corporaliter ieiunantes perniciosissimis animæ vitiis implicemur, nihil nobis proderit carnalis afflictio, pretiosiore parte polluta: per eam scilicet substantiam delinquentibus nobis, qua efficimur habitaculum Spiritus sancti, &c. *Cassianus l. 5. c. 21.*

Perfekte ieiunat exterior homo orante interiore.

- 27 Hoc est perfectum & rationabile ieiunium, quando noster homo exterior ieiunat, interior orat. Facilius enim per ieiunium oratio penetrat cælum: tunc enim homo spiritalis efficitur, Angelis coniungitur, Deo liberius copulatur, &c. Ieiunia cum bonis operibus coniuncta Deo acceptabilia sunt: qui autem à cibis abstinent, & prauæ agunt, Dæmones imitantur, quibus esca non est, & ne-

& nequitia semper est, &c. *S. Isid. de summo bono l. 2. c. 44.*

De benedictione cinerum in capite ieiunij.

FERIA quarta cinerum ante Missam benedi- 28
cantur cineres facti de ramis benedictis præteriti
anni, si habentur, in medio chori ante altare. *Sacer-*
dotale Romanum p. 2. c. 6.

Cilicium, habitus pœnitentiæ & humili-
tatis.

CILICIUM, habitus pœnitentium, Psalmista te- 29
ste, qui dicit: Ego autem, cum mihi molesti es- *Psalm. 34.*
sent, induebam me cilicio, hoc est, habitu pœni-
tentiæ & humilitatis, quo furorem persequentium
aut leuius sufferrem placidus, aut etiam mitiga-
rem, assumpsi, &c. *Ven. Beda de tabernaculo l. 2. c. 2.*

Cilicium, & Cinis quid notent.

IN Cilicio, quod de pilis caprarum contextitur, 30
asperam peccati pungentis memoriam, qua in die
iudicij sinistra pars est induenda, significat: in Ci-
nere autem, mortis considerationem, per quam
tota humani generis massa in puluerem est redi-
genda, demonstrat. *Idem Beda sup. c. 10. Luc. l. 3.*

De eodem.

IN Cilicio, & Cinere pœnitens deplorat pec- 31
catum; quod in Cilicio asperitas, & compunctio
peccatorum, in Cinere pulvis ostenditur mortuo-
rum. Et idcirco in utroque pœnitentiam agimus,
ut & compunctione Cilicij agnoscamus vitia, quæ
per

per culpam commisimus; & per fauillam Cineris perpendamus mortis sententiam, ad quam peccando peruenimus. *S. Isid. de off. l. 2. c. de pœnitentibus. S. Gregor. Moral. l. 35 c. 5.*

De Benedictione mensæ, ad eamque Lectione.

§. III.

SVMMARIVM.

ANTE & post prandium benedicenda mensa, & gratia Deo agenda. 1. 2. 3. 4. 5. 6.

Inter comedendum nihil immodestia admit-
tendum, & quid ibi gerendum. 6. 7.

Semper immiscenda lectio diuinarum Scripturarum. 7.
8. 9. 10. 11.

Post prandium, vltra actionem gratiarum, subsequatur
aliqua viua vocis exhortatio. 9. 10.

1 **C**ENANTIBVS autem eis, accepit Iesus panem, & benedixit, ac fregit, deditq; discipulis, & c. & hymno dicto, exierunt in montem oliueti. *Matth. 26. Marc. 6.*

2 Et factum est, dum recumberet cum eis, accepit panem, & benedixit, ac fregit, & porrigebat illis. *Luc. 24.*

3 Accepit Iesus panes: & cum gratias egisset, distribuit discumbentibus. *Io. 6.*

Gra-